

Als ik drie namen noemen mag, die het eerst verdienen genoemd te worden onder de stichters van de Nederlandsche Ornithologische Vereeniging, dan noem ik Dr. C. Kerbert, Prof. Dr. J. Ritsema Bos en Snouckaert van Schauburg. Jaren voor de stichting der Vereeniging berustte de beoefening van de Nederlandsche Vogelkunde in hoofdzaak bij één man: Mr. Herman Alberda, die als resultaat van zijn studies ons de eerste betrouwbare lijst van Nederlandsche vogels gaf, berustend op en aangevuld door zijn jaarlijksche berichten. Na Alberda's dood nam Snouckaert zijn taak over en kort daarna kwam de stichting der Ornithologische Vereeniging. Haar publicaties verschenen eerst op ongeregelde tijden in De Levende Natuur, later hield zij er een jaarboekje op na en tegenwoordig publiceert zij het tijdschrift Ardea. Meeningsverschillen over de beteekenis en techniek van vogelbescherming leidden er toe, dat de Club van Nederlandsche Ornithologen werd gesticht en nu wil het gunstig lot, dat juist in dit vijfentwintigste jaar de Vereeniging en de Club weer tot vriendschappelijke samenwerking zijn geraakt, met de Vereeniging tot Bescherming van Vogels als derde in het verbond en dit komt allemaal weer door de onwetenschappelijke en onsportieve behandeling van de Jachtwet door sommige Heeren in Den Haag. Zoo heeft elk kwaad zijn goede zijde. Mijn feestgroet aan de Ornithologische Vereeniging zij dan ook deze: dat zij in vriendschappelijke samenwerking met de Club en gesteund door alle, ook de bescheidenste beoefenaars van de vogelstudie in Nederland nog jaren lang werkzaam moge zijn tot heil van de vogels in Nederland, de vogels van Nederlandsch Oost- en West-Indië en de vogels van de heele wereld.

JAC. P. THIJSE.

## DE BIJVANK, EEN MOOI STUKJE VAN DE LIJMERS.

MEER IN HET BIJZONDER IETS OVER DE DAAR  
VOORKOMENDE VLINDERS (MACROLEPIDOPTERA).

(Vervolg van bladz. 364.)

**E**INDE Mei—begin Juni: heldere lucht en zonneschijn. En toch ritselt het uit de toppen der halfvolwassen eiken neer op de bladeren der struiken en 't dorre loover op den bodem, alsof het regent.

De rupsenvraat viert hoogtij!

Wat neerritselt, zijn de uitwerpselen der talloos vele en verschillende soorten hongerige dieren, welke als zwarte korreltjes alle bladeren bedekken. In den tijd van een week hebben ze een groot deel van 't jonge groen der eiken verorberd en ziet het bosch er deerlijk gehavend uit. Ook de jonge scheuten langs den stam en 't lager houtgewas worden niet gespaard.

Een groot aandeel in deze verwoesting hebben wel de larven van een bekend micro-lepidopteron, den schadelijken eikenbladroller, *Tortrix viridana*, en vele bastaardrupsen. Maar ook andere zijn er talrijk aanwezig.

Gelukkig waart ook het verderf rond en talloos vele der nog rusteloos etende rupsen zijn reeds ten doode opgeschreven. Ik heb ze bij tientallen om de struiken zien zweven — sluipwespen en parasietvliegen, zoekend naar een prooi. Zoo zorgt de natuur zelf er voor, dat het evenwicht niet wordt verstoord.

Enkele dagen later kwam ik er weer: honderden kraaien vlogen boven het bosch. Ook die hebben wel meegeholpen aan het opruimingswerk.

In een betrekkelijk klein stukje bosch vond ik de rupsen van: *Orgyia gonostigma*, *O. antiqua*, *Porthesia similis*, *Lymantria monacha*; *Trichiura crataegi*; *Endromis versicolora*, *Demas coryli*; *Diloba caeruleocephala*; *Miselia oxyacanthae* (één ex. op een sterk bemoste oude sleedoornstruik had precies de kleur van dit mos, geheel afwijkend van de andere op gewone struiken). Verder verschillende *Taeniocamparupsen*. Sommige hiervan moeten moordrupsen zijn. Ik heb hiermee nog geen ondervinding opgedaan, wel met die van de hier nu ook voorkomende *Calymnia trapezina*. Dit is een van de weinige rupsen, de me erg onsympathiek zijn — al kunnen ze 't dan zelf niet helpen.

Ik leerde ze voor 't eerst kennen eind Mei 1924 in Laag-Keppel. Met een paar andere soorten nam ik ze in een doosje mee, doch al spoedig bleek het me, dat er een moordpartij had plaats gehad. Alleen de *Calymnia*-rups leefde nog. Van de andere waren slechts resten over. In haar levenswijze is overeenkomst met de methode van een sluipmoordenaar. Ze spint een paar bladeren van eik of hazelaar luchtig samen, waartusschen ze huist. En wee den soortgenoot, die zich in de nabijheid waagt! Geen wonder, dat het dier den naam *Hyena* heeft gekregen.

Neen, dan zie ik liever dien tragen, groenrooden spanner, wiens aanwezigheid op berk enkel verraden wordt door wat aangevreten bladeren. 't Is *Geometra papilionaria*, de fraaie groene Zomervlinder. Ik zag hem voor 't eerst als vlinder in een berkestruik. Een oud-leerling van me, die bij me was, wees ik het takje, waaraan de Zomervlinder hing, maar hij zag hem niet, hoewel hij er vlak voor stond. Eerst toen ik aan het takje schudde en het dier wegvloog, geloofde hij, dat het zoo dicht voor zijn neus gezeten had.

*Cheimatobia brumata*-rupsen leven daar nu ingesponnen op sleedoorn; op deze struiken eveneens de rups van *Abraxas grossulariata*. Verder: *Himeria pennaria*, *Hybernia leucophaearia*, *Hyb. defolaria*, *Anis. aescularia*, *Biston strataria*, *Boarm. crepuscularia* en de Beerrups: *Arctia caja*.

Toen ik huiswaarts peddelde, en achter het geboomte van Babberich de zon dicht de kim genaderd was, kroop aan den zoom van den Bijvank tegen rietstengels de „drinker” omhoog, de forsche rups, van *Cosmotriche potatoria*, de Rietvink.

Het is inmiddels volop Juni geworden. Bij elk nieuw bezoek merk je, dat er soorten verdwenen zijn, of nog in enkele afgevlogen exemplaren voorkomen. Alle houden ze 't niet even lang uit. Heel lang zag ik in den afgeloopen zomer in een mooi laantje van Douglassparren, op haast elken gladden stam, *Lar. corylata* en *Boarm. luridata* zitten.

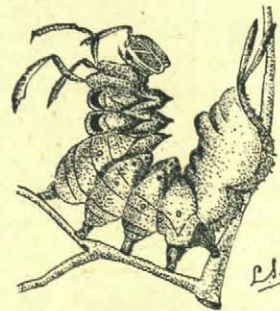
Telkens zie je evenwel ook weer nieuwelingen, 't zij oude bekenden, 't zij welkome onbekenden. Dikwijls kan men, als men van huis gaat, met zekerheid voorspellen, welke nieuwe soort men op een bepaalde plaats zal aantreffen.

Zoo weet ik precies, waar ik nu *Melitaea athalia* kan vinden, 'n trage dagvlinder, die je tegen den avond of bij regenachtig weer met toegeklapte vleugels aan grashalmen of op heidestruiken ziet zitten. Talrijk vliegt nu in 't lage gedeelte *Larentia montanata*, op boomstammen zittend vin je gemakkelijk de mooie *Lar. albicillata*. 'k Vond er den vorigen zomer twee ♂♂ en een ♀ van den zeldzamen *Stauropus fagi*, den Eekhoorn, waarvan ik er in Augustus ook de wonderlijk gevormde rups gevonden heb op berk (fig. 12). Het dier zou je haast doen schrikken. Ook nog: *Erastria fasciana*, *Pechipogon barbalis*, *Eucosmia undulata*, *Lar. bilineata*, *Ellopia prosapiaria*, *Angerona prunaria*, *Boarm. repandata* en talrijk *Boarm. consortaria*; *Ematurga atomaria*, *Thamnoma brunneata*, *Nola confusalis*, *Miltochristia miniata*, *Gnophria rubricollis*, *Cybosia mesomella* en *Cochlidion limacodes*, waarvan je in September en October de slakvormige rups aan den onderzijde van eikebladeren kunt vinden.

Van *Hepialus hecta* zag ik op 'n avond, bij zonsondergang, op een grazige, open plek vele ♂♂ in zwevende vlucht op en neer vliegen, zoekend naar de ♀♀, die ik er evenwel niet zag.

Mijn interessantste vondst in de Junimaand van 1925 was een ♀ van den zeldzamen *Euchloris pustulata*. 'k Heb het diertje in een spanen doosje gezet en eieren laten leggen, ± 70 stuks. Het kweeken van vlinders *ab ovo* is een zeer prettig en tevens leerzaam werk. De helft dier eieren heb ik Dr. J. Th. Oudemans gezonden, uit de overige kreeg ik ruim 30 rupsjes. Het zijn kleine spanners, die heel eigenaardig doen.

Op den rug hebben ze twee rijen kegelvormige verhevenheden. Als andere rupsen uitkomen, zoeken ze meestal zoo gauw mogelijk voedsel; soms vormt de verlaten eischaal den eersten maaltijd. Maar de *pustulata*-rupsjes zochten onmiddellijk kleine houtvezeltjes op, om zich daarmee den rug te behangen, waarbij de verhevenheden als kapstokken dienst deden. Ook de eischaal werd door sommige daaraan opgehangen en toen ik ze na eenigen tijd op eiketakjes zette, werden bladresten en excrementen als behangstof gebruikt. Het was een vreemd gezicht, die dertig rupsjes zoo behangen rond te zien marcheeren. Een heel enkele keer maar heb ik ze zonder dat pakje gezien; dat was, als ik er toevallig een kon zien vervellen. Als je er dan niet gauw bij was, hadden ze zich al weer aangekleed. Eén heb ik er uit het kweekglas genomen en op een vel papier gezet, tusschen papiersnippertjes. Spoedig begon ze deze met spinsel te bestrijken en na heel wat draaien en wringen met kop, voorste segmenten en borstpooten had



*Stauropus fagi*.  
n Berge Rebel.

Fig. 12.

ze eenige stukjes aan de kegeltjes bevestigd. Nog weken zag ik ze tusschen de andere rondscharrelen met d'r papieren aanhangsels.



rups overwintert in de vrije natuur en is eind Mei van het volgend jaar volwassen. Bij kweeking zou evenwel een tweede generatie kunnen ontstaan, en daar de soort hier te lande zelden of nooit is gekweekt, was ik benieuwd, of me dit zou lukken.

Toen ik na een vacanteuitstapje in de tweede helft van Augustus, weer thuis kwam, ging ik terstond kijken naar mijn *pustulata's* en inderdaad hadden zich een paar rupsjes verpopt. Enkele dagen later volgden er nog een paar en ongeveer midden September kreeg ik vijf dieren der tweede generatie. Er is echter geen enkel exemplaar bij, dat de normale grootte heeft, terwijl ook de kleur — groen — veel bleeker is. De andere rupsjes hebben vanaf het begin September niet meer gegeten. Of ze den winter door zullen komen? Het is meestal zeer lastig, rupsen te doen overwinteren; het best lukt dit nog, door ze buitenshuis te laten gedurende de koude maanden.

Als 't Juli geworden is, vermindert het aantal rupsen en vlinders gaandeweg. Het kan er in deze dagen ook echt warm zijn, zoodat ik dan wel eens weinig lust gevoel tot het „doen van natuurkundige onderzoekingen”, zooals het doel van m'n uitstapjes naar den Bijvank, op het mij welwillend verstrekte toegangsbewijs, luidt.

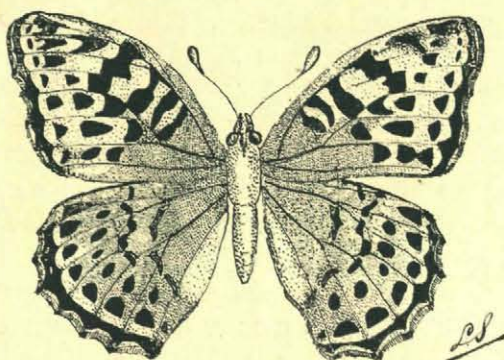
Vele van de nu vliegende zijn dagvlinders en hieronder verschillende tweedegeneratiedieren.

Ik bewaar steeds de herinnering aan mijn eerste bezoek aan den Bijvank in Juli 1923. Toen zag ik daar voor de eerste maal den reeds eerder vermelden witten admiraal om en tusschen 't geboomte zeilen.

Daar opeens, in de volle middagzon, een groote schitterende vlinder, dien ik niet kende. Het was op een niet dicht begroeide plek met laag groen en wat struiken, aan één zijde door een dicht sparrebosch begrensd. Langs de donkere kruinen der dennen fladderde het dier snel voorbij, keerde telkens terug en 't geelbruinzwart van den bovenkant, en de zilvergroene glans van de onderzijde staken in het heldere zonnelicht levendig af tegen het donkere groen der sparren. Een pracht-dier, zooals het daar vloog! (fig. 13).

't Was *Argynnis paphia*, de Keizersmantel, onze grootste parelmoervlinder en lang niet algemeen. Ik heb er later meer gezien en twee er van zijn in Juli 1924 als slachtoffer gevallen voor mijn collectie.

Ik meen, dat het Heimans was, die in een van de bekende mooie boekjes van Heimans en Thijsse vertelt, hoe hij op een zonnigen zomerdag aan een boschrand op de Veluwe zat te kijken naar de vlinders die daar rondfladderden en kwamen



*Argynnis paphia*.

Fig. 13.

drinken aan de waterplassen op den weg. En dan schrijft hij, dat hij gelukkig over de periode heen is, dat hij die dieren ving en doodde, om ze op te prikken.

Zoover ben ik nog niet gekomen, en hoewel ik het standpunt van Heimans volkomen kan waardeeren, ik ben 't er niet heelemaal mee eens. Het verzamelen is voor mij geen hoofdzaak, maar toch een machtig middel, om mijn kennis van het vlinderleven te vergrooten en daardoor vooral mijn interesse ervoor te versterken.

Toch heb ik wel eens aan bedoelde passage gedacht, als ik een vlinder in mijn bedwelmflesch stopte en zoo de natuur van een klein stukje sieraad beroofde. Ik voelde dan iets als wreedheid in mijn handelwijze. Zoo ook, toen ik die beide mooie keizersmantels, de een op een bloeienden braamstruik, de andere op den bloem van een distel, in mijn net verschalkte.

Denzelfden middag zag ik een exemplaar met deerlijk gehavende vleugels moeizaam verder fladderen. Had dat dier het beter dan de beide, die ik meenam?

Zeer talrijk vliegt elk jaar op die plaats het koevinkje, *Aphantopus hyperanthus*. Ook deze zoeken bij voorkeur de nog laatbloeiende bramen op; *Adopaea thauamas* en *Augiades sylvanus*, twee dikkopjes, eveneens.

Eén keer zag ik er op een adelaarsvaren *Zephyrus quercus* zitten, met paarsen weerschijn op de bovenzijde van de vleugels. De rups, een slakrups, vond ik meermalen op eik. Een andere page, *Thecla ilicis*, vliegt er meer, en zet zich gaarne neer op eikenbladeren.

Voor je voeten vliegen spanners op: *Acidalia bisetata*; *Ac. aversata*; *Ac. remutaria*; *Timandra amata*, de Lieveving; *Lygris populata*. Op boomstammen: *Lar. dydimata* en *Lar. unidentaria*. Het zijn alle min of meer gewone dieren, maar twee andere, die er nu vliegen, zijn zeldzaam.

Op een plaats, waar veel *Galium mollugo* groeit, vond ik meermalen *Lar. rivata* (fig. 14), die in alle stadia groote overeenkomst vertoont met *Lar. sociata*. Ik had den afgeloopen zomer 't geluk, een paar afgevlogen ♀♀ van *rivata* te vangen en daarvan een 20-tal eitjes te krijgen. De rupsjes kwamen reeds na 5 dagen uit, groeiden zeer voorspoedig en precies zes weken, nadat ik de moedervlinders ving, kreeg ik in de eerste dagen van September, de nieuwe vlinders. Ook een tweede generatie dus, die in de natuur wel haast nooit voorkomt.



*Larentia rivata*

Fig. 14.

Tegelijkertijd kweekte ik ook de rupsjes van de verwante *Lar. sociata*. Zoo'n kweekerij is zeer de moeite waard.

In Juli 1925 ving ik er een klein spannertje, dat ik in mijn collectie plaatste bij een ex. van *Asth. candidata*. Toen ik in den nazomer nog eens nakeek, wat ik dat jaar zool gevonden had, bleek het bij nauwkeuriger toezien een *Asth. anseraria* te zijn, een dier, dat tot nu toe nog maar in enkele ex. uit Zuid-Limburg bekend is, en waarvan de rups uitsluitend op kornoelje leeft.

Die Bijvank herbergt toch wel veel mooie en zeldzame soorten!

Tegen 't einde van Juli en in Augustus wordt het aantal steeds minder, en 't hangt veel van het weer af, of de tweede-generatiedieren al of niet talrijk zijn.

Toch zijn er nog nieuwe soorten: *Epinephele jurtina*, het Bruin zandoogje zit veel op allerlei bloemen, tusschen witjes, Kleine vos en Dagpauwoog. Bij wilgehout vliegt *Lygris testata*; op de bloeiende hei *Anarta myrtilli*, het Heiuiltje, dat gaarne midden op den dag in den fellen zonneschijn vliegt, evenals *Agrotis strigula*, eveneens op hei. *Pararge aegeria* vliegt meer in de schaduw van het bosch.

Augustus en September zijn voor mij bij voorkeur de rupsenmaanden. Als ge

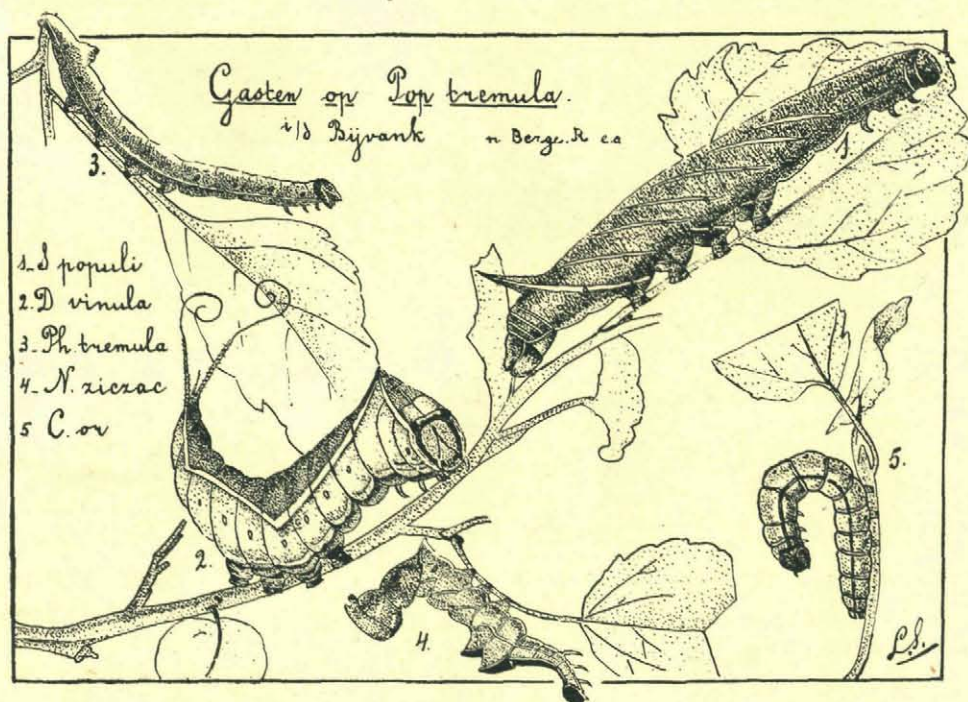


Fig. 15.

in dezen tijd rupsen wilt zien in het bosch, is een uitstapje naar den Bijvank vast niet tevergeefs.

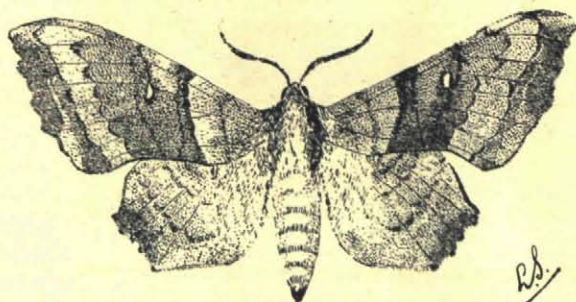
We gaan eerst eens kijken op een plek, waar veel struiken van den ratelpopulier, *Pop. tremula*, staan. Al gauw bemerken we, dat van sommige takken de bladeren erg aangevreten zijn of andere, waar alleen de bladstelen zijn overgebleven. Het kan zijn, dat de daders reeds verdwenen zijn, maar 'k heb ze er toch ook in Augustus aangetroffen, n.l. *Dicranura vinula*, (fig. 15-2), de Hermelijnvliender, onze grootste tweestaartrups. Sommige ex. hebben zwarte punten op 't lijf. Het zijn stakkerds, die den dood met zich meedragen. Ze eten wel, spinnen zich straks ook nog in, maar in de harde cocon vinden we na eenigen tijd geen glanzend-zwarte pop, doch enkele langwerpige cocons van een groote sluipwesp,

*Paniscus cephalotes* L., die op een levende rups haar eieren heeft afgezet. Dat zijn die zwarte plekje, waaruit zich later de larven ontwikkelen en zich in het lijf van de rups boren.

't Is ook mogelijk, dat *Dicr. vinula* de dader niet is; ge zult die andere echter niet licht vinden, hoe goed ge ook kijkt. Buig het takje nu eens om, zoodat ge de onderzijde van de bladeren kunt afzoeken; dan hebt ge kans een dikke pijlstaartrups te vinden, *Smerinthus populi* (fig. 15-1), de Populierenpijlstaart (fig. 16). 'k Heb ze bij tientallen, groote en kleine, op deze struiken gevonden.

Een naaste verwant, *Sm. ocellata*, de Pauwoogpijlstaart, leeft hier dichtbij op een smalbladige wilgensoort. Die rups speelt ook prachtig verstoppertje.

Een bewijs: Ik was in 't najaar van 1923 op excursie met een collega, die nog



*Smerinthus populi* L.

Fig. 16.

een beetje minder routine had in 't zoeken van rupsen dan ik. Terwijl ik zoo bij een wilgestruik stond, zag ik daaraan een nagenoeg geheel kaalgevreten takje, terwijl excrementen, die op het takje achtergelaten waren, duidelijk aanwezig, dat een groote rups hier gehuisd had. Ik riep m'n enthousiaste collega naderbij en wees hem er op, waaruit hier bleek, dat er een groote rups geweest was. Terwijl hij bij me komt staan, zegt hij: „Maar daar zit ze nog!”

En werkelijk: een volwassen *Ocellata*-rups, die op het takje zat, had ik niet gezien.

We gaan nu nog eens even naar de ratelpopulieren terug en zoeken ze goed af. Daarop leven nu nog meer rupsen, en heel mooie.

Vooreerst de mooie rups van *Cerura bifida*, die met haar groen-geel-violette kleur bijna niet te vinden is op de verdorrende bladeren van de tremula-struiken.

Dan de als verniste rups van *Pheosia tremulae* (fig. 15-3), de Brandvlerkvlinder; *Notodonta ziczac* (fig. 15-4) een vreemd gevormd dier. Exemplaren, die ik op ratelpopulier vond, waren altijd violet gekleurd, op wilg meer geel; op deze struiken heb ik ze meermalen voor dorre bladeren aangezien. Tusschen saamgesponnen bladeren vond ik *Pygaera curtula*, en eveneens ingesponnen talrijk *Cymatophora or.* (fig. 15-5).

'n Bijzondere lekkernij voor rupsen schijnen wel berkebladeren te zijn. Gemakkelijk te vinden zijn ze meest op de lagere struiken, vooral als men de takjes ombuigt, en ze nauwkeurig afzoekt.

Voor wie weinig geduld heeft, is een oude paraplu een uitkomst. Als men die omgekeerd onder een struik houdt en met een stevigen stok een paar korte, krachtige tikken tegen de takken geeft, staat men soms verbaasd over 't groote



aantal dieren, dat in de paraplu valt. Niet alleen rupsen: liefhebbers van kevers, vliegen, spinnen enz., vinden zoo ook rijken buit. Ik heb nooit zooveel en zulke mooie spinnen gezien als bij zoo'n kloppartij. Als de struiken echter maar iets nat zijn, moet men 't niet doen. Dan verdrinken de rupsen, vooral de kleinere, terstond, terwijl men anders de groote massa, die men niet kan gebruiken, weer de vrijheid geeft.

Op de Bijvanksche berken vond ik, behalve vele reeds genoemde, in 't najaar de rupsen van: *Pheosia dictaoides*; *Notod. dromedaris*; *Phalera bucephala*; *Acronicta leporina*, met lange, zachte haren, het wit Schaapje; *Mamestra persicariae*; *Mam. thalassina*; *Mam. contigua* en vele grootere en kleinere spanners. Vooral de groote spanrups van *Amph. betularia*, vindt ge er dikwijls.

Mijn belangrijkste vondst in den Bijvank deed ik ook op berk. 't Was op 20 September 1924, dat ik met 'n kennis in genoemd bosch rondwandelde. Op een open plek met hei en lage dennen, met veel berkeboomen in de buurt en enkele lage struiken, keken we naar rupsen, die er toen talrijk te vinden waren. Mijn metgezel vond het leuk, dat hij zooveel rupsen kon vinden; hij had daar nooit zoo op gelet.

Terwijl we zoo bij 'n berkestruik stonden, zag ik een tweestaartrups zitten, die door kleur en houding moeilijk te zien was tusschen de reeds verkleurende berkebladeren.

Ik dacht in de verste verte niet aan een nieuwe rups voor onze fauna, maar meende toch, dat het iets bijzonders was. Dicht in de buurt schudde ik er nog een uit een berkeboompje.

Mijn beide dieren werden thuis nauwkeurig bekeken en vergeleken met eenige afbeeldingen en beschrijvingen. Ik kon echter geen volkomen zekerheid omtrent de identiteit krijgen. Het waren in elk geval *Cerura*-rupsen, misschien wel *bicuspis*, die in ons land nog niet gevonden was, en overal elders zeer zelden voorkomt.



*Cerura bicuspis*  
n. Eekstein

Fig. 17.

Ik stelde Dr. J. Th. Oudemans, voorzitter van de Ned. Entomologische Vereeniging, te Putten, met mijn vondst in kennis en een paar dagen later telegrafeerde hij: „We komen naar den Bijvank.” Toevallig kreeg ik een vrijen dag en zoo had ik het genoeg, den 25en September Dr. Oudemans, diens zoon, Ir. Th. Oudemans en echtgenoot, naar den Bijvank te begeleiden.

't Was natuurlijk hoofdzakelijk om *C. bicuspis* te doen, maar we vonden geen enkele rups dier soort meer.

Gelukkig vergoedden prachtig herfstweer en het mooie terrein den gasten eenigszins het niet vinden der begeerde rups.

Mijn beide dieren hadden zich inmiddels verpopt, en zoo werd, zoowel door Dr. Oudemans als door den vinder met belangstelling uitgezien naar den dag, waarop de vlinders te voorschijn zouden komen. Eindelijk, 12 en 14 Juni 1925, kwamen er een ♂ en een ♀ voor den dag, inderdaad van *C. bicuspis*. (fig. 17).

Nog één keer gaan we in den nazomer naar rupsen zoeken en nemen enkele van de mooiste en zeldzaamste mee naar huis, om er vlinders uit te kweeken. Als er genoeg



Het sneeuwt in het bosch. Bij het berkenlaantje op den achtergrond is de vindplaats van *Cer. bicuspis* en *Stauropus fagi*.

Foto H. A. VAN SANTEN.

zijn, nemen we van iedere soort meerdere exemplaren, omdat de ervaring ons heeft geleerd, dat dikwijls het grootste gedeelte door parasieten is aangestoken.

Daar zijn er, die ge nu op haast alle struiken vindt: *Das. pudibunda*, de Wapendrager, de Metertorenkop, *Boarmia*'s. Eigenaardig is het aanpassingsvermogen van den Metertorenkop. Ik heb er gevonden op els: groen; op wilg: aschgrauw; op berk: bruin als de berketwijgjes; op wederik, *L. vulgaris*: lichtgroen.

Maar die mooie daar, op eikeblad, kennen we niet; blijkt later van *Dipht. alpium* te zijn. Die korte, dikke spanner, ook op eik, is ons evenmin bekend. Levert later den prachtigen *Sel. tetralunaria*.

Zeldzaam is 'n andere eikebladeter: *O. velitaria*. Nog op eik: *S. revayana* en *H. prasinana*.

Dat grasgroene, vlugge beestje op boschbes: nooit gezien. Na veel zoeken thuis — het pootenaantal wijkt van dat van een normale rups af — blijkt het de rups van de niet algemeene *Bom. fontis* te zijn. Ingesponnen tusschen bladeren van *Vaccinium* de rups van een prachtspanner: *Eucosmia undulata*. Ter Haar: Ned. Vlinders, vermoedt, dat de rups op boschbes leeft; ik heb ze inderdaad in 1924 en 1925

talrijk op die plant gevonden. Eveneens op boschbes: *Mam. contigua*, eerst groen, later rose, en *Gon. bidentata*.

Dicht bij een oude gracht is een van mijn lievelingsplekken met wilgenroosjes, *Galium mollugo*, kornoelje en vele, vele andere planten.

Daar leven op *Galium* de groote olifantsrups; op braam de rups van *Thyatira batis*, overdag rustend op de bovenzijde der bladeren liggend, in een typische, haast hoefijzervormige houding. 'n Bijzondere dag was het, toen ik daar ook vond, waarnaar ik al zoo dikwijls tevergeefs had uitgekeken, de mooie rups van *Habrosine derasa*, op framboos en 'n zachte braamsoort. Dat hij een verwant is

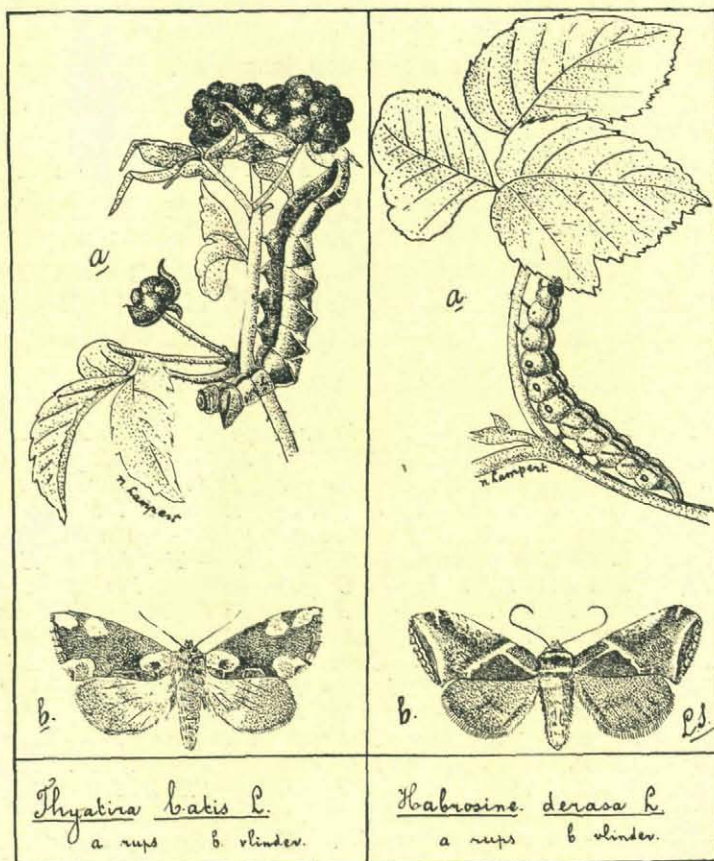


Fig. 18.

van *Th. batis* blijkt ook wel uit dezelfde eigenaardige rusthouding van de rups. Soms vindt men ook ex. tusschen bladeren ingesponnen (fig. 18).

*Th. batis* en *Habr. derasa* zijn twee van onze mooiste uilen. Uit het grootste deel der poppen kreeg ik echter parasieten in plaats van vlinders.

Dan komt eindelijk de herfst met regen en kou en doet de laatste vlinders en rupsen een veilige schuilplaats opzoeken. Enkele vlinders vliegen juist in dezen tijd, o.a. *Hyb. defolaria* en *Ch. brumata*.

Op 28 Dec. van 't afgelopen jaar bracht ik er nog een kort bezoek en op den stam van een beuk zat zoowaar nog een spanner. *Ch. brumata* was het, die dus z'n naam, Wintervlinder, met recht draagt.

Als ik nu op 't eind van deze tweejarige periode eens overzie, wat ik in den Bijvank heb gezien, kom ik tot ruim 200 soorten, w.o. vele zeldzame en zeer zeldzame, die het bosch al reeds tot een bijzonder plekje stempelen.

Ik geef hierbij een overzicht dier soorten; dat er nog vele andere gevonden kunnen worden, is buiten twijfel. Ik hoop dit lijstje eventueel aan te vullen, want het lijkt me wel de moeite waard, eens na te gaan, hoe rijk en belangrijk de vlinderfauna van een klein stukje grond kan zijn.

L. H. SCHOLTEN.

*Papilio machaon* L. — *Aporia crataegi* L. — *Pieris brassicae* L. — *Pieris rapae* L. — *Pieris napi* L. — *Euchloë cardamines* L. — *Gonepteryx rhamni* L. — *Limenitis sibilla* L. — *Pyrameis atalanta* L. — *Vanessa io* L. — *Vanessa urticae* L. — *Vanessa polychloros* L. — *Melitaea athalia* Rott. — *Argynnis lathonia* L. — *Argynnis paphia* L. — *Pararge aegeria* L. — *Pararge megaera* L. — *Aphantopus hyperantus* L. — *Epinephela jurtina* L. — *Coenonympha pamphilus* L. — *Thecla ilicis* Esp. — *Zephyrus quercus* L. — *Chrysophanus phlaeas* L. — *Chrysophanus dorilis* Hufn. — *Lycaena icarus* Rott. — *Cyaniris argiolus* L. — *Adopaea thaumas* Hufn. — *Augiades sylvanus* Esp. — *Smerinthus populi* L. — *Smerinthus ocellata* L. — *Dilina tiliae* L. — *Hyloicus pinastris* L. — *Chaerocampa elpenor* L. — *Cerura bifida* Hb. — *Cerura bicuspis* Bkh. — *Dicranura vinula* L. — *Stauropus fagi* L. — *Pheosia tremula* Cl. — *Pheosia dictaoides* Esp. — *Notodonta ziczac* L. — *Notodonta dromedaris* L. — *Ochrostigma velitaris* Rott. — *Lophopteryx camelina* L. — *Pterostoma palpina* L. — *Phalera bucephala* L. — *Pygaera anachoreta* F. — *Pygaera curtula*. — *Orgya gonostigma* F. — *Orgya antiqua* L. — *Dasychira pudibunda* L. — *Porthesia similis* Fuessl. — *Stilpnotia salicis* L. — *Lymantria dispar* L. — *Lymantria monacha* L. — *Malcosoma neustria* L. — *Trichiura crataegi* L. — *Lasiocampa quercus* L. — *Macrothylacia rubi* L. — *Cosmotriche potatoria* L. — *Endromis versicolora* L. — *Drepana falcatoria* L. — *Drepana lacertinaria* L. — *Diphthera alpium* Osbeck. — *Demas coryli* L. — *Acrionicta leporina* L. — *Acrionicta aceris* L. — *Acrionicta megacephala* F. — *Acrionicta tridens* Schiff. — *Acrionicta auricoma* F. — *Acrionicta rumicis* L. — *Agrotis strigula* Thnbg. — *Agrotis pronuba* L. — *Agrotis simulans* Hufn. — *Agrotis exclamations* L. — *Agrotis ypsilon* Rott. — *Agrotis segetum* Schiff. — *Pachnobia rubricosa* F. — *Mamestra nebulosa* Hufn. — *Mamestra persicariae* L. — *Mamestra thalassina* Rott. — *Mamestra contigua* Vill. — *Diloba caeruleocephala* L. — *Hadena adusta* Esp. — *Hadena monoglypha* Hufn. — *Miselia oxyacanthae* L. — *Euplexia lucipara* L. — *Taeniocampa gothica* L. — *Taeniocampa pulverulenta* Esp. — *Taeniocampa populeti* Fr. — *Taeniocampa stabilis* View. — *Taeniocampa incerta* Hufn. — *Taeniocampa gracilis* F. — *Taeniocampa mundana* Esp. — *Panolis griseovariegata* Goeze. — *Calymnia trapezina* L. — *Dischorista fissipuncta* Hw. — *Orthosia rutilicilla* Esp. — *Orthosia circellaris* Hufn. — *Xanthia lutea* Ström. — *Xanthia fulvago* L. — *Orrhodia vaccini* L. — *Orrhodia rubiginosa* F. — *Scopelosoma satellitia* L. — *Xylocampa areola* Esp. — *Anarta myrtilli* L. — *Erastria fasciana* L. — *Scoliopteryx libatrix* L. — *Plusia jota* L. — *Plusia*

*gamma* L. — *Zanclognata grisealis* Hb. — *Pachypogon barbalis* Cl. — *Bomologis fontis* Thnbg. — *Hypena rostralis* L. — *Habrosyne derasa* L. — *Thyatira batis* L. — *Cymatophora* or. F. — *Polyploca flavicornis* L. — *Polyploca ridens* F. — *Geometra papilionaria* L. — *Euchloris pustulata* Hufn. — *Thalera putata* L. — *Thalera lactearia* L. — *Hemithea strigata* Müll. — *Acidalia bisetata* Hufn. — *Acidalia aversata* L. — *Acidalia remutaria* Hb. — *Ephyra pendularia* Cl. — *Ephyra porata* F. — *Ephyra punctaria* L. — *Timandra amata* L. — *Lobophora viretata* Hb. — *Cheimatobia brumata* L. — *Eucosmia undulata* L. — *Scotosia vetulata* Schiff. — *Lygris testata* L. — *Lygris populata* L. — *Larentia ocellata* L. — *Larentia obeliscata* Hb. — *Larentia variata* Schiff. — *Larentia siterata* Hufn. — *Larentia truncata* Hufn. — *Larentia fluctuata* L. — *Larentia didymata* L. — *Larentia montanata* Schiff. — *Larentia unidentaria* Hw. — *Larentia rivata* Hb. — *Larentia sociata* Bkh. — *Larentia albicillata* L. — *Larentia albulata* Schiff. — *Larentia bilineata* L. — *Larentia corylata* Thnbg. — *Asthena candidata* Schiff. — *Asthena anseraria* H.S. — *Tephroclystia pusillata* F. — *Tephroclystia tenuiata* Hb. — *Tephroclystia pumilata* Hb. — *Abraxas grossulariata* L. — *Abraxas marginata* L. — *Delinia pusaria* L. — *Delinia exanthemata* Sc. — *Ellopija prosapiaria* L. — *Selenia bilunaria* Esp. — *Selenia tetralunaria* Hufn. — *Hygrochoa syringaria* L. — *Gonodontis bidentata* Cl. — *Himera pennaria* L. — *Angerona prunaria* L. — *Eurimene dolabraria* L. — *Epiona advenaria* Hb. — *Venilia macularia* L. — *Semiothisa notata* L. — *Semiothisa liturata* Cl. — *Hybernia leucophaearia* Schiff. — *Hybernia marginaria* Bkh. — *Hybernia defolaria* Cl. — *Anisopteryx aescularia* Schiff. — *Phigalia pedaria* F. — *Biston strataria* Hufn. — *Amphidasis betularia* L. — *Amphidasis betularia* var. *doubledayaria* Mill. — *Boarmia cinclaria* Schiff. — *Boarmia repandata* L. — *Boarmia roboraria* Schiff. — *Boarmia consortaria* F. — *Boarmia crepuscularia* Hb. — *Boarmia luridata* Bkh. — *Boarmia punctularia* Hb. — *Ematurga atomaria* L. — *Bupalus piniarius* L. — *Thamnonoma brunneata* Thnbg. — *Phasiane petriaria* Hb. — *Nola confusalis* H.S. — *Sarothripus revayana* Sc. — *Hylophila prasinana* L. — *Spilosoma menthasti* Esp. — *Arctia caja* L. — *Hipocrita jacobaeae* L. — *Miltochrista miniata* Forst. — *Cybosia mesomella* L. — *Gnophria rubricollis* L. — *Lithosia sororcula* Hufn. — *Cochlidion limacodes* Hufn. — *Sterrhopterix hirsutella* Hb. — *Hepialus hecta* L. — Voorloopig 203 soorten dus.

L. H. S.

## HET MEIJENDEL-ONDERZOEK IN 1925.

**V**ERSCHILLENDE vragen, tot mij gericht, wat wij eigenlijk beoogen met ons onderzoek, gaven mij aanleiding tot de volgende:

A. *Algemeene beschouwingen* (zie ook De Lev. Nat. 1 Juli 1925 en de daar vermelde vroegere stukken).

De biogeographie, de leer der verspreiding van de organismen over het aardoppervlak is in sommige opzichten al zeer oud. Reeds Aristoteles en vooral Theophrastus hebben eenige eeuwen voor onze jaartelling biogeographische studies bedreven, waartoe vooral de tochten van Alexander de Groote materiaal leverden. Toen sluimerde deze tak van wetenschap lang en de Middel-eeuwsche geleerden en de eersten in den tijd der reformatie deden vergeefsche pogingen, de planten en dieren door de Grieken en Romeinen beschreven te identificeren met de Westeuropeesche.

I. De groote ontdekkingsreizen brachten een massa nieuw materiaal en zoo ontstond de behoefte aan locale flora's. Linnaeus ging ook hierin voor (1736).